

kerkhof bavel

Op het kerkhof vind je de geschiedenis van het dorp.

Nieuwsbrief 6

april 2023

Agenda 2023

Mei
4
Dodenerdenking
11 t/m 14
Ishellingen

Juni
24 en 25
Bavel Anno

September
9 en 10
Open Monumentendag

November
2
Allerzielen lichtjes

December
Kerststallenroute

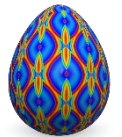
Voor u ligt de zesde nieuwsbrief van de Stichting Kerkhof Bavel.

Na een lange natte winter lijkt nu toch echt de lente te zijn aangebroken. We zijn blij te zien dat ook op het kerkhof het groen weer begint uit te lopen.

De hoofdpoot is elke dag open en het kerkhof wordt een steeds fijnere plaats om even rust te vinden. Het lijkt daar altijd alsof de tijd even stilstaat.

Nu nog een bankje...

We wensen u alvast mooie, zonnige, prettige en gezegende Paasdagen.

Bijzondere vondst

We hebben lang gedacht dat de graven van de familie De Bruijn gewoon zandgraven waren (kist in de grond). Leon Bok (specialist funerair erfgoed) heeft het kerkhof bezocht om bijzondere graven in beeld te brengen en vast te leggen. Tijdens zijn bezoek ontdekten we bij minstens één van de graven dat iets van een tongewelf boven de grond uitstak. Dat bleek dus toch een grafkelder te zijn.

Dus toch nog eens de archieven doorspitten. En zie: in het testament van Vrouwe Caroline Sophie Eugénie Josephine de Roy van Zuidewijn d.d. 28 oktober 1889 vonden we een interessante aanwijzing. Nu hebben we dus ook schriftelijk bewijs dat het echtpaar De Bruijn-De Roy van Zuidewijn in een grafkelder begraven ligt.

Zouden al die gekochte graven kelders zijn?

"Ik verlang begraven te worden op het Roomsche
"Catholiek kerkhof te Bavel en wel in den grafkelder,
"waarin wijlen mijn echtgenoot begraven is."
"Ik bestem een som van vijftig gulden tot uiter
"aankomst van brood aan de armen van Bavel."
"Ik begeer dat zoo spoedig mogelijk na mijn over-
"lijden vijftig zeelmissen zullen gecelbreed worden voor
"mij en mijn echtgenoot."

Rondleiding

Wat is het verhaal van de oorlogsslachtoffers die in Bavel zijn omgekomen?

Op deze en vele andere vragen krijg jij antwoord tijdens onze rondleiding over het oude kerkhof van Bavel.

Voor meer informatie ga naar onze website of mail naar info@kerkhofbavel.nl

Graf opgeknapt

Op het oudste gedeelte van het kerkhof tref je de meest uiteenlopende zerken en grafversieringen. Ook houten kruizen die o.a. door Jan Lensen werden gemaakt. Jan Lensen was de wagenmaker die daarnaast

doodskisten en grafkruizen maakte.

Deze kruizen hebben niet allemaal de tand des tijds bevallig doorstaan. Dat zag Nico Couweleers die we samen met zijn vrouw Corry bij een lekker kopje koffie in Ulvenhout mochten spreken. Zijn vader had ook zo'n houten kruis. Beetje vervallen. Zelf noemt Nico het een oprechte puinhoop. Dat was natuurlijk al wel bekend, maar het kostte vroeger een echt vermogen om hier iets aan te doen. Daarnaast moest dan de hele familie het er mee eens zijn. Een mooi houten kruis siert nu weer het graf, gemaakt door Nico samen met een kleinzoon. Nu nog een stenen randje om het graf te markeren en wat zand en grind, en het graf is weer net zo toonbaar als de graven van de vader van Corry en haar jonggestorven broer Wim, die ook op dit kerkhof te vinden zijn.

Nog gezocht: 83 bidprentjes

Het digitaal archief van de op ons Kerkhof begravenen wordt steeds completer. Bij elk graf wordt de geboortedatum, datum van overlijden, foto van het graf en het bidprentje geplaatst. Helaas missen we nog steeds 83 bidprentjes. Zie ingevoegde link:

<http://paulusvandaesdonck.nl/kerkhof/gezocht.html>

Heeft u een ontbrekend bidprentje of weet u bij wie we ervoor aan kunnen kloppen?

Neem contact op met onze secretaris Hans via info@kerkhofbavel.nl

Verhaal vrijwilliger

Elke nieuwsbrief willen wij u laten kennismaken met één van onze vrijwilligers. Na Cris Schaap is nu de beurt aan Toine Jansen (Toine de smid).

Wat maakt dat jij je inzet voor het kerkhof in Bavel?

Toine is een rasechte Baviaan, hier geboren en getogen, trots op zijn dorp en zijn historie. "Als je aan Bavel komt, dan kom je aan mij." Toen Toine begin 2021 in een artikel in BN DeStem las dat de kapel op het oude kerkhof in Bavel op de 'grijze lijst' van de gemeente stond (een lijst met gebouwen waar het stadsbestuur op termijn vanaf wil), sprong hij in actie en ontstond het idee voor een stichting ter behoud van het kerkhof (samen met Jac van Gils en Hans van der Zanden).

Heemkundekring en kerkbestuur werden meteen in de plannen betrokken.

Toine kent ongelooflijk veel mensen. Nam de zaak van zijn ouders over, is altijd actief geweest in het Bavelse dorps- en verenigingsleven en was voorzitter van de carnavalsvereniging. Met Toine praten levert je een schat van verhalen over de historie van Bavel, incl. alle

bijnamen die mensen vroeger hadden om de Jannen en Toinen uit elkaar te houden. Hem noemen mensen immers nog altijd Toine de Smid. Bij Toine kun je ook terecht voor een rondleiding door het dorp, de historische kilometer, waarbij hij zich in verband met tijdsduur altijd moet beperken in zijn verhalen.

Het kerkhof hoort bij het dorp. Is onderdeel van de drie k's die elk dorp had vroeger: de **k**erk, het **k**erkhof en de **k**roeg. Elke zondag ontmoette je elkaar in het café naast de kerk.

Op het kerkhof vind je de geschiedenis van het dorp.

Toine geeft het stokje door aan Gerard Oomen.

Hoe zit dat toch met het luiden van de klokken (vervolg)?

De vorige nieuwsbrief beschreef het aparte luiden om 12 uur en om 18 uur: het Angelus.

Maar soms luiden de klokken voor een geheel andere reden: het uitluiden.

De klokken worden geluid nadat het overlijden van iemand die vanuit de kerk begraven wil worden, bij de parochie is gemeld of voor overledenen uit Bavel die niet naar de kerk komen, maar wel prijs stellen op deze traditie.

Het uitluiden duurt 5 minuten met de éne klok en binnen die 5 minuten luidt ook de andere klok 4 minuten.

De klok die je dan aan het begin en eind solo hoort geeft aan of de overledene een man of vrouw is.

De lichte klok (Brigida) luidt voor vrouwen en de zware klok (Maria) voor mannen.

Ook als iemand gedoopt is wordt de klok als signaal gebruikt.

Na het luiden van het kleine klokje op het dak van de kerk (door aanwezige kinderen bij de doop) wordt met één van de grote klokken 5 minuten geluid.

Ook nu luidt Brigida voor meisjes en Maria voor jongens.

En soms, luiden de klokken de hele dag niet!

Want dan is het Stille Zaterdag

Stille Zaterdag,

de zaterdag die volgt op Goede Vrijdag.

Dit jaar dus 8 april.

Het is de dag voor Pasen en de laatste dag van de vastentijd en lijdensweek die voorbereidt op het christelijke paasfeest. De naam Stille Zaterdag verwijst naar het feit dat op die dag de klokken niet luiden tot aan de paaswake. Overigens is het ook op Goede Vrijdag stil.

Ook de klokken van onze Bavelse kerk luiden niet. Geen klokslagen op de halve en hele uren. U hoort het pas als u luistert.

8 april, 21:00 uur: Paaswake in de Bavelse Kerk mmv Brigidakoor

Paaltjes

Hoera, mooie paaltjes om de plaats voor de ingang vrij te houden. Maar deze overleefden het niet.

Dus een melding met foto in de BuitenBeterapp.

Dan maar deze minder fraaie paaltjes, die hopelijk meer bestand zijn tegen het verkeersgeweld.

Contactpersonen

Als Stichting willen we in contact komen met nabestaanden van de op ons Kerkhof begraven personen. Aan veel graven hebben we inmiddels een contactpersoon kunnen koppelen. Op dit moment ontbreken nog contactpersonen van 402 graven. Zie hiervoor bijgevoegde link

<http://paulusvandaesdonck.nl/kerkhof/contactloos.html>

Wilt u als contactpersoon optreden voor één of meerdere graven? Stuur dan een mail met uw info@kerkhofbavel.nl met daarbij een toelichting wat uw relatie is met de overledene(n) www.kerkhofbavel.nl

DONATEURS VAN 2022: BEDANKT!

Stichting Kerkhof Bavel kijkt met genoegen met u terug op 2022. Mede dankzij uw steun hebben we het afgelopen jaar de volgen zaken voor elkaar gekregen:

- Een druk bezochte informatie avond gehouden.
- De website werd steeds fraaier en informatiever.
- Donateurs en belanghebbenden ontvingen vijf keer de nieuwsbrief.
- Diverse openstellingen waaronder tijdens Bavel Anno, met Open Monumentendag en Allerzielen.
- Plaatsing artikel in het landelijke blad Terebinth (stichting voor behoud van funerair erfgoed).
- Inventarisatie van waardevolle grafmonumenten door twee autoriteiten op het gebied van funerair erfgoed.
- Schouw van het groen op het kerkhof door medewerkers van de gemeente.

- Opening van de hoofdboort die nu dagelijks geopend is van 9:00 uur in de ochtend tot zonsondergang. Hiervoor wordt gezorgd door een groep vrijwilligers.

Dit alles is mede tot stand gekomen dankzij uw hulp als donateur.

Wilt u ons ook in 2023 weer steunen, en heeft u dit nog niet aangegeven? Stuur dan aub een mail naar penningmeester@kerkhofbavel.nl. Dan nemen we graag contact met u op.

Dank u wel alvast.

In de volgende nieuwsbrief:

- update over bidprentjes en contactpersonen
- mogelijke nieuwtjes, bijv. over ons contact met de gemeente
- een interview met één van de vrijwilligers
- een rubriek waarin we graag verhalen van u willen plaatsen. Wilt u iets delen over uw relatie met het kerkhof? Een wetenswaardigheidje? Stuur dan een berichtje naar info@kerkhofbavel.nl dan nemen wij contact met u op.

Colofon

Nieuwsbrief 6, april 2023

Redactie

Jac van Gils
Liesbeth van Poeijer-Bosman

Stichting Kerkhof Bavel

Bestuur:

Jac van Gils (vz)
Hans van der Zanden (secr.)
Cris Schaap (penn.)
Erwin Leppens

Vrijwilligers:

Patrick Bogers
Henk van Gestel
Ben Hulshof
Toine Jansen
Gerard Oomen
Liesbeth van Poeijer-Bosman

Bezoek onze Website

www.kerkhofbavel.nl
en vind ons op Facebook
<https://www.facebook.com/Kerkhof-Bavel-104410621933074/>

Kerkhof Bavel

Contact

Neem contact met ons op via

✉ info@kerkhofbavel.nl

of

✉ voorzitter@kerkhofbavel.nl

✉ penningmeester@kerkhofbavel.nl